

فرآیندهای دلبستگی

نویسنده:

سوزان ام. جانسون، والری ای. ویفن

زیر نظر و به ویراستاری:

دکتر فاطمه بهرامی

مترجمان:

سعیده بطلایی
محمد مسعود دیاریان
پریسا نیلوفر و شان

عذری اعتمادی
مهناز جوکار
شیوا رضوان
اعظم صالحی

دکتر فاطمه بهرامی
روناک شفی
ناصر یوسفی
علی نویدیان



سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران - تهران - خیابان اسفند مطهری - پلاک ۱۵۷۸۶۳۵۸۱۱ - صندوق پستی: ۱۴۱۴-۱۴۱۵۵ - تلفن: ۸۸۸۴۶۱۴۸ - ۸۸۸۴۲۵۴۳ - فکس: ۸۸۸۱۲۰۸۳

سرشناسه: جانسون، سوزان ام.

Johnos, Susan M.

عنوان و نام پدیدآور: فرایندهای دلبستگی در زوج درمانی و خانواده درمانی / نویسنده سوزان ام. جانسون، والری ای. ویغن؛

ترجمه فاطمه بهرامی... (و دیگران).

مشخصات نشر: تهران: داتره، ۱۳۸۷.

مشخصات ظاهری: ۵۵۲ ص.

شابک: 978-600-5070-31-6

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Attachment processes in couple and family therapy, c2003

یادداشت: ترجمه فاطمه بهرامی، عذری اعتمادی، سیده بطلاتی، روناک عشقی، مهناز جوکار، محمد سمود دیارباز، ناصر یوسفی، سیوا رضوان.

یرسا نیلوفر و نشان، علی نویدیان، اعظم صالحی.

موضوع: دلبستگی

موضوع: زناشویی - روان درمانی

موضوع: روان درمانی خانواده

شناسه افزوده: ویغن، والری ای.

Whiffen, Valerie E.

شناسه افزوده: بهرامی، فاطمه، ۱۳۴۲ - مترجم

رده بندی کنگره: RC 455 / 4/58 ج ۲ ۱۳۸۷

رده بندی دیویی: ۶۱۶/۸۹۰۵۴

شماره کتابشناسی ملی: ۱۶۱۱۰۰۳

عنوان: فرایندهای دلبستگی در زوج درمانی و خانواده درمانی

نویسنده: سوزان ام. جانسون، والری ای. ویغن

مترجمان: فاطمه بهرامی... (و دیگران).

مدیر تولید: داریوش سازمند

صفحه آرا: گروه گرافیکی آرسنا

ناشر: نشر داتره

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: طیف نگار

شمارگان: ۲۲۰ نسخه / قطع: وزیری

نوبت چاپ: پنجم - ۱۴۰۰ / ششم - ۱۴۰۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۷۰-۳۱-۶

تهران: خیابان اسفند مطهری - خیابان سلیمان خاطر (امیرانابک)، کوچه اسلامی، شماره ۴/۲

کد پستی: ۱۵۷۸۶۳۵۸۱۱ صندوق پستی: ۱۴۱۴-۱۴۱۵۵ - تلفن: ۸۸۸۴۶۱۴۸ - ۸۸۸۴۲۵۴۳ - فکس: ۸۸۸۱۲۰۸۳

تلفن دفتر بخش: ۶۶۴۷۶۳۷۵ - ۶۶۴۶۲۰۶۱ - فکس: ۶۶۴۷۶۳۸۹

قیمت: ۴۹۰۰۰۰ تومان

۹	پیشگفتار
۱۱	مقدمه مترجمان
۱۳	پیشگفتار نویسندگان
۱۵	طرح کتاب

بخش اول

۲۱	فصل اول: مقدمه‌ای بر دلبستگی: راهنمای درمانگران در شناخت و بازسازی روابط اولیه
۴۵	فصل دوم: مروری بر نظریه دلبستگی بزرگسالان، روان پویایی، ارتباطات زوجین
۸۳	فصل سوم: ماهیت اصلی روابط زناشویی
۱۱۳	فصل چهارم: ثبات و تغییر اشکال دلبستگی ز گهواره تا گور
۱۴۳	فصل پنجم: مسیرهای جایگزین کفایت و شایستگی فرهنگ و روابط دلبستگی اولیه

بخش دوم

۱۶۷	فصل ششم: نظریه دلبستگی راهنمایی برای زوج درمانی
۱۹۵	فصل هفتم: نقش فرایندهای دلبستگی در زوج درمانی شکل‌دهی مدل‌های رفتاری
۲۲۳	فصل هشتم: «مراقبت برای مراقب» رویکردهای دلبستگی برای سنجش و درمان مشکلات کودک
۲۵۱	فصل نهم: ایجاد و بهسازی دلبستگی در خانواده‌های فرزندخوانده، رضاعی و اصلی
۲۸۹	فصل دهم: خانواده درمانی براساس فرآیند دلبستگی برای کودکان افسرده

بخش سوم

۳۲۱	فصل یازدهم: اولین زوج استفاده از مشاهده، انتظار و تشویق برای تغییر روابط
۳۴۵	فصل دوازدهم: سفر نوجوانی تحول خود در متن روابط دلبستگی
۳۷۷	فصل سیزدهم: بررسی دلبستگی بزرگسالان به منظور پیشگیری از پیامدهای زیان‌بار زناشویی
۴۱۱	فصل چهاردهم: دلبستگی در زندگی بعدی (سالخوردگی) کاربرد برای مداخله با سالخوردگان

بخش چهارم

۴۴۱	فصل پانزدهم: به یکدیگر توجه کنید دلبستگی بزرگسالی و افسردگی بچه‌دار شدن
۴۷۱	فصل شانزدهم: تأثیر تاریخچه کودک آزاری بر ارتباطات فعلی زوجین براساس دیدگاه دلبستگی
۵۰۱	فصل هفدهم: دلبستگی و تجربه درد مزمن

بخش پنجم

۵۳۱	فصل هجدهم: نکات مهم پیشنهادی نظریه دلبستگی به زوج درمانگران و خانواده درمانگران
-----	---

۵۴۷	واژه‌نما
-----	----------

۵۴۹	موضوع‌نما
-----	-----------

پیشگفتار

پژوهش‌های اخیر در مشاوره خانواده و ازدواج به سمت پویایی‌های روانی و گرایش‌ها و زمینه‌های درونی اعضای خانواده متمایل شده است. نظریه‌های روابط شیء و محبوب^۱ و درمان داستان زندگی و دلبستگی این چرخش را نشان می‌دهد. واقعیت این است که دیدگاه‌های رفتاری - شناختی، انسان‌گرایانه، ساختی و استراتژیک بیشتر به زمینه بیرونی مؤثر بر فرد پرداخته و از پویای درون فرد غافل شده‌اند. بالبی با طرح نظریه دلبستگی بار دیگر توجه پژوهشگران را به درون فرد سوق داد. نمونه‌ای از این حرکت در کنفرانس انجمن خانواده‌درمانی آمریکا در اکتبر ۲۰۰۰ تبلور یافته و به صورت کتاب حاضر ارائه شده است.

این کتاب که جامع‌ترین اثر در زمینه نظریه و فرایند دلبستگی است به وسیله همکاران دانشگاه اصفهان و با نظارت آنان ترجمه شده و در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است. از اینکه همکاران عزیزم به یکی از جنبه‌های ویژه در خانواده پرداخته‌اند و با دقت و در حد توان این اثر را ترجمه کرده و به جامعه علمی کشور تقدیم داشته‌اند مباحات می‌کنم و توفیق روزافزون آنان را از خداوند متعال خواستارم. امیدوارم اساتید محترم و دانشجویان عزیز از این اثر بهره ببرند و در کمک به خانواده‌ها بتوانند از مطالب آن استفاده کنند.

دکتر سید احمد احمدی

مقدمه مترجمان

بشنو از تی چون حکایت می‌کند	از جدایی‌ها شکایت می‌کند
کز نیستان تا مرا ببریده‌اند	از نفیرم مرد و زن نالیده‌اند
سینه خواهم شرحه شرحه از فراق	تا بگویم شرح درد اشتیاق
هر کسی کو دور ماند از اصل خویش	باز جوید روزگار وصل خویش

شاید داستانی جهان‌شمول‌تر و فراگیرتر از داستان اندوه و اشتیاق آدمی نسبت به چیزی که او را آرامش بخشیده، روح تشنه‌اش را سیراب کرده و اضطراب مرموز او را فرو نشانده به سادگی نتوان یافت. اینکه این احساس تنهایی و جست‌وجوی تعلق را آدمی از کجا آورده، ریشه در جهان‌بینی و نگرش انسان‌ها دارد ولی اصل وجود آن قابل انکار نیست. داستان فراق، حکایت از آن دارد که آدمی را گمشده‌ای است که حرارت جست‌وجوی آن از نخستین نفس‌ها و اشک‌ها تا آخرین دم حیات در اندرون دل بی‌فراش به خاموشی نمی‌گراید.

عشق تو در وجودم و مهر تو در دلم با شیر اندرون شد و با جان به در شدم

این میل و کشش و این دغدغه جست‌وجو برای تکیه‌گاهی امن که آرامش، اطمینان و امید را به ارمغان آورد زیربنایی‌ترین میل و سرنوشت‌سازترین عامل در شکل‌گیری سلامت انسان است.

جست‌وجوی دستگیره‌ای مطمئن که اضطراب را فرو نشانده، احساس ناگوار تنهایی را آرامش بخشد و برق امید را در چشمان آدمی روشن نماید همیشه همراه او بوده و نقطه‌ی شروع و بروز آن در حیات دنیوی، احساس تعلق و دلبستگی نوزاد به مادر است. پاسخ مثبت به این دلبستگی و بی‌قراری، در همه مراحل زندگی و در همه روابط عاطفی و صمیمی، سرمایه سلامت، اعتماد به نفس، احساس تعلق، فردیت و استقلال فرد خواهد بود.

مادر نماد این دلبستگی و اولین و نزدیکترین دستگیره‌ی اطمینان‌بخش در زندگی فرد بوده و اساسی‌ترین نقش را در شکل‌گیری سالم فرایند دلبستگی دارد.

کتاب حاضر که توسط سوزان جانسون^۱ و والری ویفن^۲ نوشته شده است به بررسی نقش محوری ارتباطات اولیه‌ی کودک با مادر و یا احیاناً یک نماد دلبستگی جانشین او و نیز نقش همه دلبستگی‌های اولیه، در سلامت روانی فرد در سایر مقاطع و نقاط عطف زندگی و به طور خاص در روابط صمیمی بزرگسالی و ازدواج پرداخته است.

دکتر سوزان جانسون یکی از مبتکران و مجری اصلی زوج‌درمانی متمرکز بر هیجان^۳ (EFT) است که در حال حاضر یکی از معتبرترین مداخلات زوجی می‌باشد. او استاد روان‌شناسی بالینی در دانشگاه اوتاوا^۴ و مدیر مؤسسه زوج و خانواده درمانی در مرکز بین‌المللی درمان‌های متمرکز بر هیجان است. سوزان جانسون دکترای خود را در رشته‌ی روان‌شناسی مشاوره در سال ۱۹۸۴ از دانشگاه بریتیش کلمبیا^۵ گرفته است. او استاد پژوهشی^۶ در برنامه ازدواج و خانواده درمانی در دانشگاه الیانت^۷ سن دیه‌گو^۸ در کالیفرنیا، امریکا و نیز عضو هیئت تحریریه چند مجله‌ی معتبر در زمینه زوج و خانواده درمانی می‌باشد.

این کتاب منبعی برای تحقیقات در زمینه زوج‌درمانی و روابط دلبستگی می‌باشد. امید است مطالعه‌ی این کتاب به عنوان یک منبع دانشگاهی جهت آشنایی و دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی در رشته‌های روان‌شناسی و مشاوره مفید واقع شود.

1-Susan M. Johnson
4-Ottava
7-Alliant

2-Valerie E. Whiffen
5-British Columbia
8-San Diego

3-Emotionally Focused Couple Therapy
6-Research professor

پیشگفتار نویسندگان

کتاب حاضر از کنفرانس پژوهشی که در اکتبر ۲۰۰۰ در نیآگارا^۱، خلیج انتاریوی^۲ کانادا تشکیل و توسط انجمن خانواده درمانی امریکا^۳ (AFTA) حمایت شد، نشست گرفت. در این کنفرانس، روان‌شناسان اجتماعی و روان‌شناسان رشد که بیش از ۳۰ سال به مطالعه و گسترش تئوری دلبستگی بالبی پرداخته بودند با خانواده و زوج درمانگران به تعامل پرداختند و کتاب حاضر تلاشی برای تداوم این بحث می‌باشد. از این رو، این کتاب در درد دل‌ها و داستان زندگی صدها مراجعی که زندگی و روابطشان را با ما سهیم شده‌اند، ریشه دارد و دائماً اهمیت انکار ناپذیر نظریه دلبستگی را در تعاملات و زندگی روزمره به ما یادآور می‌شود.

با توجه به اینکه، در گذشته به خانواده و زوج درمانی صرفاً به عنوان تکنیکی در راستای یافتن نظریه نگریسته می‌شد؛ کتاب حاضر بازتابی از این واقعیت است که خانواده و زوج درمانی به عنوان یک رشته علمی به فضایی جدید الحاق شده است. ما بر این باوریم که کمبود نظریه‌ای غنی، منسجم و آزمون‌پذیر در مورد عشق و پیوند در حیطه خانواده و زوج درمانی احساس می‌شود و حداقل نظریه دلبستگی می‌تواند پر کردن این فضای خالی را بنیان نهد. در این فضای جدید در کنار پژوهش بر روی پاسخ‌ها و الگوهای اساسی تعامل در روابط آشفته و رضایت بخش و تأثیر مداخلات خاص بر آن‌ها؛ به درمانگران پیشنهاد می‌شود تا از نظریه دلبستگی به عنوان راهنمایی در زمینه روابط اولیه و چگونگی دگرگونی آن‌ها بهره جویند.

اگر چه جان بالبی^۱، پدر نظریه دلبستگی، خود یک انگلیسی محتاط بود ولیکن با آموزش تحلیلی اش چون فردی یاغی به چالش با سایر نظریات پرداخت و اعلام کرد که واقعیت فقط افکار و رویاهای فردی نیست بلکه واقعیت در تعاملات ارضاکننده با افراد مهم زندگی نهفته است.

بالبی در نظریه خود از این چهره‌ها بهره گرفت: کونراد لورنز^۲ که نقش‌پذیری را مورد مطالعه قرار داده است؛ کارل لودویگ ون برتا لانفی^۳، پدر نظریه سیستم‌ها؛ و هری هارلو^۴ که به مطالعه بر روی پستانداران و نیازشان به تماس تسکین دهنده و آرامش بخش از سوی افراد مهم زندگی پرداخته است. بالبی اعتقاد داشت که عشق، دستاورد متعالی تکامل بشر است و ما معتقدیم که مفهوم عمیقی که بالبی مطرح کرد، افراد متخصصی را که با روابط عاشقانه کار می‌کردند را در حل مشکلات مراجعان‌شان یاری کرد.

جان بالبی همواره نظریه خود را نظریه‌ای بالینی می‌دانست که می‌تواند به عنوان راهنمایی برای مداخله در روابط آشفته در اختیار درمانگران قرار گیرد. در نهایت، ۳۰ سال پس از انتشار اولین کتاب مشهور وی، دیوانن نظریه دلبستگی، استفاده از نظریه وی به شکل نظام‌دار در مداخلات بالینی بر روی خانواده‌ها و زوجین آشفته آغاز شد. البته تا همین سال‌های اخیر؛ فقط روان‌شناسان اجتماعی و روان‌شناسان رشد فعالانه نظریه دلبستگی را به کار می‌برند، در حالی که سایر متخصصین بر نظریات دیگر متمرکز بودند. این مسئله احتمالاً انعکاسی از گرایش جوامع غربی بالأخص نظریات بالینی به دیدگاه آسیب شناسانه به وابستگی می‌باشد.

1-John Bowlby

2-Konrad Lorenz

3-Karl Ludwig Von Bertalanffy

4-Harry Harlow

طرح کتاب

این کتاب به چهار بخش تقسیم می‌شود. بخش اول بر نظریه دلبستگی و ارتباط آن با شیوه‌های بالینی متمرکز است. بخش دوم بر مدل‌های مداخله بالینی که امروزه با هدف کاربرد دیدگاه دلبستگی گسترش یافته‌اند، تمرکز دارد. بخش سوم به شیوه‌هایی که نظریه دلبستگی می‌تواند مداخلات بالینی را در مورد جمعیت‌های خاص و در زمان‌های ویژه‌ای در طول عمر تسهیل کند، پرداخته است. بخش چهارم نیز این مسئله را مورد توجه قرار داده است که چگونه مداخلات دلبستگی مدار می‌توانند در مورد مشکلات خاص به کار گرفته شوند. در بخش نخست کتاب، تعدادی از روان‌شناسان و نظریه پردازان اجتماعی مهمی که در انفجار پژوهشی اخیر پیرامون دلبستگی سهم بودند، به ماهیت دلبستگی انسان پرداخته‌اند. در فصل اول، جانسون مقدمه‌ای پیرامون اصول اساسی دلبستگی و ارتباط آن با خانواده و زوج درمانی ارائه کرده است. در فصل دوم، شاور^۱ یکی از پژوهشگرانی که برای اولین بار قاطعانه به ارتباط نظریه دلبستگی با روابط بزرگسالان تأکید ورزید به همراه همکارانش شاجنر^۲ و میکالینسر^۳ به گونه‌ای استادانه به کاربردهای بالینی نظریه دلبستگی در زوج درمانی پرداخته‌اند. در فصل سوم، هازان^۴ ماهیت پیوندهای بین همسران و مسائل انتخاب همسر را مورد بررسی قرار داده است. در فصل چهارم، شارف^۵ یکی از پژوهشگران فعال نظریه دلبستگی به خلاصه سازی پژوهش‌های انجام گرفته بر روی رشد و تداوم دلبستگی در طول زندگی افراد پرداخته است. در فصل پنجم، کارلسون^۶ و هاروود^۷ به منظر دلبستگی از دیدگاه بین فرهنگی نظر افکنده‌اند و بدین ترتیب متخصصان را یاری کرده‌اند تا عامل تفاوت‌های فرهنگی

1-Shaver

2-Schachner

3-Mikulincer

4-Hazan

5-Scharfe

6-Carlson

7-Harwood

را به دیدگاه خود پیرامون الگوهای دلبستگی در روابط خانوادگی بیفزایند. این بخش در تلاش است تا بینش متخصصین را به سمت نظریه دلبستگی، پژوهش بر روی دلبستگی و مفاهیم بالینی آن سوق دهد.

در بخش دوم، متخصصین نظریه دلبستگی به طراحی مدل‌های مداخله‌ای اقدام کرده و مثال‌هایی از چگونگی کار خود در راستای خلق تغییر در زوجین و خانواده‌ها ارائه کرده‌اند. در فصل ششم که توسط جانسون نگاشته شده، نظریه دلبستگی به عنوان راهنمایی در زوج درمانی معرفی شده است. علاوه بر این، نظریه دلبستگی در مدل زوج درمانی هیجان - مدار (EFT) که امروزه یکی از مستندترین و معتبرترین مدل‌های مداخلات زوجین محسوب می‌شود، نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد. در فصل هفتم دویلا^۱، پژوهشگری که به مطالعه جنبه‌های متعددی از نظریه دلبستگی همچون چگونگی تغییر پاسخ‌های عاداتی دلبستگی پرداخته است؛ پژوهش‌های انجام شده بر روی فرایندهای دلبستگی و اینکه چگونه این پژوهش‌ها می‌توانند در رویکردهای زوج درمانی رفتاری به کار بسته شوند را خلاصه کرده است. کوباک^۲ و مندل بام^۳ در فصل هشتم ماهیت رویکرد دلبستگی به مشکلات کودکان را مورد بحث قرار داده‌اند. کوباک مطالب بسیاری در مورد اینکه چگونه نظریه دلبستگی ما را قادر می‌سازد تا مشکلاتی را که نوجوانان با آن مواجه می‌شوند را به همان خوبی دلبستگی بزرگسالان درک کنیم، ارائه کرده است. فصل‌های نهم و دهم به ارائه مداخلات خانوادگی تنظیم شده توسط لوی^۴ و اورلانز^۵ (فصل نهم) برای انواع مختلف خانواده‌ها مثل خانواده‌های فرزند خوانده و مداخلات خانوادگی تنظیم شده توسط دیاموند^۶ و استرن^۷ (فصل ۱۰) برای چالش‌های خانواده‌ها با نوجوانان افسرده و آشفته پرداخته است.

در بخش سوم، بر کاربرد مداخلات دلبستگی در زمان‌های خاصی در طول عمر و در انواع گوناگونی از روابط تمرکز شده است. این بخش انعکاسی از مفاهیم بالبی است که دلبستگی را یکی از عناصر کلیدی کارکرد بشر ز گهواره تا گور و عنصر اصلی سازنده بسیاری از انواع مختلف روابط نزدیک دانسته است. در فصل یازدهم؛ کوهن^۸، مویر^۹ و لوجکاسک^{۱۰} با هدف تسهیل‌سازی رشد پیوند ایمن بین مادران و نوزادان، مدلی

1-Davila

2-Kobak

3-Mandelbaum

4-Levy

5-Orlans

6-Diamond

7-Stern

8-Cohen

9-Muir

10-Lojkasek

مداخله‌ای را پیشنهاد دادند. مورتی^۱ و هالند^۲ در فصل دوازدهم، دلبستگی را به عنوان چارچوبی برای مداخله در مورد نوجوانانی که در وظایف تحولی گذر از مرحله نوجوانی و رسیدن به بزرگسالی با مشکل مواجه شده‌اند، ارائه کرده‌اند. در فصل سیزدهم، کاب و برادبری^۳ مفاهیم دلبستگی را در زوجین تازه ازدواج کرده برای پیشگیری از پریشانی زوجین بکاربرده‌اند. همچنین در فصل چهاردهم، برادبری و پالمر^۴ مفاهیم نظریه دلبستگی را برای درک و مداخله در مشکلات سالمندان فهرست کرده‌اند. جوزفسون^۵ نیز در فصل پانزدهم به روابط همجنس خواهان مرد از منظر دلبستگی پرداخته است، حیطه‌ای که همواره مورد غفلت قرار گرفته، به طوری که هنوز در این زمینه مطالب و ادبیات پژوهشی اندکی برای راهنمایی درمانگران وجود دارد. از این رو، بحث در این باره از دیدگاه دلبستگی می‌تواند متخصصان را در کار با چنین روابطی یاری رساند.

در بخش چهارم، بر این مسئله تاکید می‌شود که چگونه نظریه دلبستگی، بینشی خاص نسبت به مسائل بالینی ویژه ایجاد می‌کند. فصل شانزدهم توسط ویفن نگاشته شده و به بررسی دیدگاه دلبستگی در مورد افسردگی که به وضوح به پریشانی در روابط نزدیک متصل شده و «سرما خوردگی» اختلالات عاطفی نامیده می‌شود، پرداخته است. در این فصل نشان داده شده که چگونه این دیدگاه به پرورش مداخلات مؤثری در راستای درمان این اختلال می‌پردازد. در فصل هفدهم، الکساندر^۶ دیدگاه دلبستگی را در مواجهه با اختلال استرس پس از سانحه (PTSD)^۷ و بازتاب‌های تجارب آسیب‌زا در روابط زوجین مطرح ساخت. تأثیر PTSD بر چگونگی روابط فرد مبتلا به این اختلال می‌تواند جزء تعیین کننده فرایند شفابخشی باشد که اخیراً در ادبیات پژوهشی مورد توجه قرار گرفته است. در فصل هجدهم نیز، میکائیل به بحث پیرامون این مسئله پرداخته است که چگونه ملاحظات دلبستگی می‌تواند بر منابع اطلاعاتی متخصصینی که به زوجین کمک می‌کنند تا خود را با دردهای مزمن‌شان وفق دهند، بیفزایند. از ابتدا، دلبستگی به عنوان فرایندی روان‌شناختی در نظر گرفته شد. جوهره نظریه دلبستگی، نزدیکی با کسانی است که دوست‌شان داریم و سیستم عصبی ما را آرام کرده و حس خوب بودن^۸ را در ما ایجاد کرده و به عنوان پادزهری در برابر استرس‌های ما عمل می‌کنند.

1-Moretty

2-Holland

3-Bradbury

4-Palmer

5-Josephson

6-Alexander

7-PostTraumatic Stress disorder

8-Well-being

در آخر در فصل نوزدهم بخش چهارم، ویفن ضmann و تفاسیری در مورد کل کتاب ارائه کرده است.

این کتاب بدون رهبری خلاقانه کلیا فالیکو^۱ رئیس AFTA^۲ نگاشته نمی‌شد. وی ویرایشگر نخست این کتاب را تشویق کرد تا در کنفرانس دلبستگی بر مسند رهبران خانواده و زوج درمانی تکیه زند. این کارمند شگفت‌انگیز AFTA و سایر پرسنل AFTA که در این کنفرانس حضور داشتند همگی در آغاز این کتاب نقش انکار ناپذیری داشتند. همچنین مایلیم از کارکنان انتشارات گیلفورد^۳ بالأخص ویراستار ارشد انتشارات، جیم ناگیوت^۴، که با راهنمایی‌های ارزنده خود تا پایان این پروژه به ما اطمینان خاطر داد قدردانی کنیم. از همه نویسندگان این کتاب که در طی فرایند دشوار اصلاح و حتی گاهی اوقات تنظیم مجدد فصل‌هایشان صبورانه ما را همراهی کردند نیز سپاسگزاریم. ما به عنوان ویرایشگران کتاب حاضر، کار بر روی این اثر را فرایندی فریبنده و در عین حال دشوار تجربه کردیم که ما را بیش از پیش به هم پیوند زد زیرا چنانچه افراد به گونه‌ای مؤثر با هم به کاری مشترک بپردازند، دلبستگی^۵ این با به عبارتی احساس مورد حمایت قرار گرفتن و با ارزش قلمداد شدن در آن‌ها شکل می‌گیرد. همچنین لازم دانستیم تا از تمام مظاهر دلبستگی‌مان بالأخص همسر و فرزندانمان به پاس اینکه در طول این پروژه طاقت فرسا علی‌رغم عدم دسترسی و پاسخ‌گویی‌های ما باز در کنارمان ماندند، تشکر کنیم. از دانشجویان و همکاران عزیزمان در دانشگاه اتاوا^۶ و انستیتوی خانواده و زوج درمانی اتاوا به خاطر بصیرت‌های الهام‌بخش متعدّدشان بخصوص در نظارت‌های بالینی مداومشان کمال تشکر را داریم. همچنین تشکر مخصوص از کارولین اندریوز^۶ مسئول علوم اجتماعی دانشگاه اتاوا که بیشترین حمایت را از ما به عمل آورد، ضروری به‌نظر می‌رسد. در نهایت، از مراجعان‌مان متشکریم که به ما آموختند و نشان دادند که انسان برای حفظ ارتباط خویش با دیگران به چه چالش دشواری می‌پردازد و این ارتباطات چگونه می‌توانند زندگی‌شان را دگرگون سازند.

1-Celia falicov

2- American Family Therapy Association

3-Guilford Press

4-Jim Nageotte

5-Ottawa

6-Caroline Andrews